

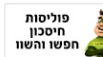
לבחון את מדיניות הארנונה העירונית

בשנים האחרונות זיהינו מגמה עולה של בקשות לערוך שינויים בצו הארנונה והעלאות חריגות - כך בשנת 2012 קרוב ל-50% מהרשויות המקומיות הגישו בקשות מעין אלו

שמור 2 5

ירון גדם |
11:39 22.10.2013

הבחירות הקרובות ברשויות המקומיות הן הזדמנות טובה עבור התושבים הרשויות לשקול את אופן התנהלות העירייה בכל הנוגע לשימוש בסמכותה בארנונה ככלי ליישום מדיניות כלכלית עירונית, והאם ההעלאות החריגות בארנונה שמשמשות למימון הגירעון בתקציב באמת מתאימות לקצב הפיתוח העירוני, או שמא אינן מוצדקות.

אמנם, הסלת צו המסים, הקובע את הסיווגים והתעריפים הוא בסמכות מועצת העיר, אך מאז 1986 מוגבלות בחוק סמכויות אלו, בכל הנוגע לביצוע שינויים והעלאות תעריפים. בשל כך כאשר מבקשים להשתמש בארנונה ככלי להנחלת מדיניות עירונית, כגון הגירה חיובית, פיתוח אזורים מסוימים ומימון פרויקטים מיוחדים, בפני העירייה עומד מכשול בדמות "אישור שרים" - שיקול דעת שרי הפנים והאוצר שיש בהם לבטל החלטות מועצת העיר.

מדיניות נפוצה של הרשויות לצורך פיתוח אזורים מסוימים היא משל 'ארנבת וציידים' - העירייה, תמורת ארנונה מופחתת מפתה, מפעיל או מרכז קניות להקים משכנו באזור מסוים שהיא חפצה ביקרו, וזה כבר מושך אחריו עסקים ומפעלים אחרים. דוגמה מפורסמת ומוצלחת היא של חברת איקאה בנתניה, אשר שינתה לחלוטין את כל אופי של אזור התעשייה פולג.

שיטה רווחת אחרת היא מתן הטבה לאוכלוסייה מסוימת באזור מסוים. כך פעלה עיריית חיפה, במטרה לחדש את העיר התחתית, באמצעות הטבת ארנונה מיוחדת למוסדות אקדמיים בתקווה כי הללו ימשכו סטודנטים לגור בסמיכות וכמוהם גם עסקים מסעדות ונותני שירותים.

מנגד, ניתן לראות גם מהלכים שמטרתם להדיר עסקים מסוימים. עיריית נשר קבעה שיעור ארנונה למפעלים מזהמים בשיעור הגבוה ב-50% ממפעלים אחרים בתקווה כי הללו יבחרו לפעול במקום אחר וגם כסוג של פיצוי לתושבים על זיהום האוויר.

עיריית הרצליה ביקשה לפתור מצוקת חניה באזור התעשייה בכך שהטילה "קנס" על אלו שמחזיקים בשטחי חנייה פרטיים, בדמות ארנונה בשיעור כפול מזה המוטל על חניון ציבורי.

לעתים הרשויות המקומיות משתמשות בארנונה ככלי "לסגירת המינוס בבנק". התנהלות תקציבית לא אחראית, מביאה לגירעון והעירייה מבקשת לממן אותו בהעלאות ארנונה חריגה.

בשנים האחרונות זיהינו מגמה עולה של בקשות לערוך שינויים בצו הארנונה והעלאות חריגות - כך בשנת 2012 קרוב ל-50% מהרשויות המקומיות הגישו בקשות מעין אלו.

הגדילה לעשות עיריית פ"ת, אשר העלתה את הארנונה בשיעור של 5% מעבר לשיעור המותר, חרף העובדה שתעריפי הארנונה שלה הם מן הגבוהים בארץ, עניין שהובא לדיון בפני בני"ץ.

המצב הקיים, שבו רשויות המבקשות לערוך שינויים בצווי הארנונה (בכפוף לאישור השרים), מזיק הן לרשויות והן לתושבים - ועל משרד הפנים, האחראי על קביעת המדיניות, לשנות את השיטה הקיימת.

השבוע יערכו הבחירות לרשויות המקומיות. הניסיון מלמד שבחלק גדול מהמקרים יבחר ראש העיר המכהן. זו הזדמנות של התושבים ושל בעלי העסקים לבחון האם עליות הארנונה בעירם היתה מוצדקת.

"ביום הדין" התנהלות העירייה תעמוד למבחן הבחור שיחליט האם ראוי ראש העיר להמשיך בתפקידו. במקביל, ההעלאות הסיטוניות בתעריפי הארנונה בשנים האחרונות מחייבות את הממשלה לשקול אם מוצדק לאפשר לרשויות סמכות מלאה ועצמאית לניהול תקציבן או שמא יש מקום להקשחת המדיניות הנוכחית, שבו לא תינתן אפשרות לרשויות המקומיות אפשרות לבצע שינויים או העלאות חריגות ויהיה עליהן לפעול עם מסגרת התקציב הקיימת. בין כך ובין הכך, יעלם חוסר הודאות בו מצויים התושבים וגם הם יוכלו לכלכל צעדיהם בהתאם.